

Sholem Aleichem.

**Oylem-habe: a sharzh in
eyn akt.**

In : Ale verk, vol. 6.

Nyu York, 1937, c1921.

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005-1909.23

Sholem Aleichem, 1859-1916.

Oylem-habe: a sharzh in eyn akt.

In : Komedyes. Spetsyele "Morgn-frayheyt" oysg.

Nyu York : Morgn-frayheyt, 1937, c1921.

Pp. 263-280.

Ale verk fun Sholem-Aleykhem ; 6

1. Yiddish drama.--lcsh

I. United States-New York-New York II. Sholem Aleichem, 1859-1916.
Works. 1937 ; 6.

ID : NXYH01-B20780
CALL #: /12427

CC: 9114 DCF: [HBR]

Reduction ratio

x 10.0

עולם-הבא

א שמואל איז איין פאטער.

געשריבען אין יאָהר 1915.

פערזאנען:

מיסטער טשערקיס. איין אלגרייטניק.
מיסעס טשערקיס. איין אלגרייטניטשקע.
מיסטער קוואטשקע. א היברטיטשער.
א איד.
צוויי עדות.

אָרט: די ווייטע פראווינץ אין אמעריקע. צייט: דאָ ניט לאנג.

[אין פארלאז, אין א ראקניגטשער, זיצט מיט א ציגאר אין מויל,
די פיס ארויף, מיטער שערקיס, א נויטנעבוטער מאן
פון מיטעלע יאהרען, עלענאנט נעקליידט. אקענען איהם, אויפ'ן
צווייטען ראקניגטשער, זיצט די מיסעם שערקיס, א
שווערע שטיק מיט א דרייגארענדיגען נוידער. ביידע קאטשען זיך].

מיסער שערקיס [א קוק אויפ'ן זייגער]. וואס איז
די מערער מיט'ן מיטשער? צוגעזאגט קומען מיט'ן רעוורענט פון
עולם-הבא, און קומט ניט. אלבעטשיע, אז ער האט חרטה.
מיסעם שערקיס. נעווער מאי! [נעהניצט].
מיסער שערקיס. וואס הייסט נעווער מאי?
ביונעם איז ביונעם...
מיסעם שערקיס. צו וואס טויג דיר די ביונעם,
דושא? ס'וועט נאך קאסטען געלט...
מיסער שערקיס. ביי דיר איז דאס געלט אגלי.
זאלסט א טראכט טהון א ביסעל ווייטער — דאט נאט! ביקאז
דו לעבסט נאך מיט'ן היינט. איך טראכט מיך אריין אין מיין
לייף, ווי אזוי מיר זענען מיט דרייסיג יאהר צוריק געקומען אין
דהיז קאונטרי, און האבען ביידע געפערעלט, זענען מיר געווען
אידען גלייך מיט אל די פיפעל — באט וואס זענען מיר איצט?
[שמעהט אויף, שפאנט אום]. וואס פאר אידען זענען מיר? ניט קיין
שבת, ניט קיין יום-טוב, ניט קיין טלית, ניט קיין תפילין — נאמינג!
טאג ווי נאכט אדער אין פאוקער, אדער אין פינאסקעל, אדער אין
אנדערע ניימס, און הויבען נאך ניט אן צו טראכטען ווענען יענע
ווארלד. איבער האנדערט ענד טווענטי יערס, ווער וועט עפטער
אונז זאגען קדיש?

מיסעם טשערקיס. וואָס הייסט? מיר האָבען ניט קיין זיהן?

מיסעם טשערקיס [האט זיך אָפגעשטעלט]. אַט די לויפערס וועלען זאָגען קדיש?

מיסעם טשערקיס. דזשייק, קאָן זיין, וועט קיין קדיש ניט זאָגען, אָבער מאַקסילע? — מיר פאר זיין קאָפּ!

מיסעם טשערקיס. מאַקס וועט זאָגען קדיש? מיסעם טשערקיס. שור וועט ער זאָגען קדיש!

מיסעם טשערקיס. אַלבעטשיע, אַז ניין! אפשר די ערשטע אַכט טאָג. באָט שפּעטער — נאָסער!

מיסעם טשערקיס. יעס מעם! מיסעם טשערקיס. נאָסער!

מיסעם טשערקיס. יעס מעם! מיסעם טשערקיס [א קלאַפּ אין טיש]. אַז איך זאָג

נאָסער, איז נאָסער! [מיסעם טשערקיס שליסט צו איהר מויל. — עס דערהערט זיך א קלאַפּ אין טיר. ביידע רופען אויס]: קאַם אין! [עס קומט

אריין דער טיטשער, מיסעם טשערקיס, א זשוואַרצער אידעל מיט איין אויסגעהונגענער אומרוהיג פנים, זעהט-אויס האַלב שניידער, האַלב רעוורענד].

מיסעם טשערקיס. האָדו יו דו, מיסטער טיטשער, סידאן!

מיסעם טשערקיס. [זעצט זיך אָוועק, ווישט זיך דעם שווייס]. נג, אַ היץ! קוים מיט צרות איינגעבעטען דעם אידען!...

איידער איך האָב איהם אויסגעזוכט וואו ער וואוינט — איך וואָלט דערפאר ניט גענומען קיין צעהן דאָלער, זאָל מיין נאָמען ניט

הייסען קוואַטשקע! מיסעם טשערקיס. טאָקי דחי סיים דזשן, וואָס

מיר האָבען גערעדט? מיסעם טשערקיס. טאָקי דער זעלבער איד...

נאָר ער האָט שוין חרטה געהאַט אויף דער גאַנצער מעשה. נישט געוואָלט פארקויפּען פאר קיין נעלט! וואָס טויג איהם, זאָגט ער,

נעלט? נעלט געהט אָוועק, און עולם-הבא בלייבט אויף אייביג... האָב איך מיך צוגעזעצט צו זיין ווייב. א אידען — אהין-אָהער,

כ'האָב קוים גע'פּוועל'ט פאר צוויי הונדערט דאָלער זאָל ער אַפּ טרעטען האַלב פון זיין חלק עולם-הבא... איהר וועט אַנקומען א

איד — איהר האָט זינט איהר לעבט אַזא אידען ניט געזעהען! אַז געטהאָן געהט ער ווי אַ טערק, און רעדט מעהר אויף לשון-קודש...

געווען צעהן יאָהר אין ארץ-ישראל, געקומען אָהער צו גאָסט צו זיינע קינדער און פאָהרט נאָך אַ מאָל קיין ארץ-ישראל... א כשר'ער

איד, זיצט יומם ולילה און לערענט... אָדער ער לערענט, אָדער ער דאווענט... און פאָסט העניתיים... אַלע מאָנטאָג און דאָנערשטאָג...

ווייסט ניט קיין צורת סטבע... מיסעם טשערקיס. פון וואָגען זשע ווייסט ער צו

נעמען צוויי הונדערט דאָלער? מיסעם טשערקיס. ער? חס וחלילה! ווי

קומט ער צו נעלט? איך זאָג דאָך אייך: ער איז צו אַזעלכע זאָכען ניט שייך. דאָס האָב איך מיט איהר, מיט זיין אידען,

אָפגעמאַכט פאר איין האַלבען חלק עולם-הבא... מיסטער טשערקיס, זענט איהר גרייט און מע קאָן צוטערטען צו דער צערעמאָניע

פון מכירת עולם-הבא? מיסעם טשערקיס. פאָזעטיוולי! נאָר איך

האָב צו אייך אַ קליינע ביטע. [קווינקעלט זיך]. איד וואָלט געדליכען, ס'זאָל זיין דערביי, איף איטס פאָסיבעל, א רעוורענט...

א ריעל רעוורענט... מיסעם טשערקיס. [דערשראָקען]. צו וואָס אומד

זיסטע עקספענסעס? איך בין ביי אייך אַ טיטשער, דאָכט זיך, ניט דאָס ערשטע יאָהר. איך פארזיכער אייך, אַז איך בין קלאָר

אין הלכות עולם-הבא, ווי דער גרעסטער רעוורענט. ער'פי דין דאָרף מען מעהר ניט האָבען ווי אַ האַנט, תקיעת-כף פאר צוויי

עדות — און דאָטס אַלל. מיסעם טשערקיס. איז דאָט די לאָא?

מיסטער קוואַטשקע. א בפירוש'ער דין אין הלכות חרותא, פרק בכלאי טפשיא... מעג איך זיי געהן אריינ-רופען? זיי ווארטען דא אין האל.

מיסטער שערקיס. אַללרײט. און וואָס דאַרף איך טהון?

מיסטער קוואַטשקע. איהר דארפט גארניט טהון. איהר וועט זיך נאָר מטריח זיין איבערטהון יום־טוב'דיג, מעהר אידיש, ווי בעת איהר געהט אין שוהל אַריין. אויפ'ן קאַפּ וועט איהר מוחל זיין אַנטהון א העט. און אויך די מיסעס וועל איך בעמען עפּים נעמען אויפ'ן קאַפּ, אבי די האָר צודעקען. און אז איהר וועט זיך אַנטהון, וועט איהר פריהער וואַשען די הענט, אַט ווי מע וואַשט זיך צום עסען.

מיסטער שערקיס [מאכט א פרום פנים]. וועלל! און זאָגען דערביי וואָס?

מיסטער קוואַטשקע. זאָגען — גאַרנישט, נאָר דענקען דארפֿט איהר וועגען נאָט, וועגען טוירט און וועגען יענער וועלט.

מיסטער שערקיס [מיט דער זעלבער פרומער מינע]. אַללרײט. [שטעהט אויף]. באַדאַרף איד מיט זיך אהער ברענגען סאַמטינג, א סדור, אָדער... האָדו יו קאַלל אים? ... א מחזור? א סליחה? ...

מיסטער קוואַטשקע. קיין זאך! איהר דארפט נאָר טראַכטען פונ'ם טוירט און פון יענער וועלט. און טאַמער קומט עמיצער וועגען פיונעס — טרייבט איהם אַרויס. טאַמער קלינגט מען אין טעלעפאָן — ענטפערט ניט. לאַזט אַראָפּ דעם ווייער. און איהר אויך, מיסעס לעבען, רעדט ניט מיט דער דיענסט, און מיט'ן מאַן אויך וואָס ווינציגער, און טראַכט וואָס מעהר פונ'ם טוירט.

מיסטער שערקיס. אַללרײט! טשענזשען דעם סוט דאַרף ביי מיר נעמען א מינוט צעהן אָדער פופצעהן. [צו דער

מיסעס]. קאַם אַן. דער טאַג שטעהט ניט. [געהעראפּ ביידע. נאָך זיי געהט אַפּ דער מיטשע און קומט באַלד צוריק מיט'ן אידען. א הויכער, א שענער, א געזונטער, ווי עס ניט זיך אויס א געראַטענער קצב, אָדער א בעל־עננה. אַנגעטאהן געהט ער אין א מאַדנע האַלאַט מיט א פלאַכטע אויפ'ן קאַפּ. שענע באַרד און פאות באַציערען זיין פנים, נאָר ס'איז ניט שווער צו דער קענען, אז דאָס זענען פרעמדע באַרד און פאות. — נאָכ'ן אידען שלעפען זיך נאָך די צוויי עדות, אידען פון דער גאָס].

מיסטער קוואַטשקע [בעט די עדות זיצען, און דעם אידען פיהרט ער צו גאָהענט צו דער ראַפּע, רעדט צו איהם אַזוי, אז די צוויי עדות זאָלען ניט הערען]. די באַרד וואַלט איהר געמענט פון דעסטוועגען א ביסעל צורעכט מאַכען... זעהט אויס, ווי א פרעמדע...

דער איד [אָקענען שפּיעגעל]. דאָס איז דער באַרבער שולדיג, א רוח אין זיין פּוּזעס אַריין! איך זאָג איהם: מאַך מיר, ווי די אַקטעוויטעט אין טרעיאַטער, מע זאָל ניט דערקענען. [מאכט צורעכט די באַרד און פאות]. וואָס זשע דאַרף איך טהון? וואָס דאַרף איך זאָגען, הייסט עס?

מיסטער קוואַטשקע. נאָר נישט רעדען! וואָס ווינציגער גערעדט! איהר שטעלט זיך, זייט מוחל, אַוועק מיט'ן פנים צו דער וואַנט, אַט אַזוי אַ [ווייזט איהם ווי אַזוי], גלייך ווי איהר דאווענט.

דער איד. וואָס איז פאַר א דאוונען אין מיטען דערינען?

מיסטער קוואַטשקע. מנחה וועט איהר דאוונען. דער איד. אין מיטען בייטאָג?

מיסטער קוואַטשקע. עהרליכע אידען הויבען אָן מנחה פון בייטאָג.

דער איד. אַללרײט — איהר זענט א מיטשער, ווייסט איהר בעסער מן הסתם. איך קאָן אָבער ניט אויסוועניג.

מיסטער קוואַטשקע. איהר דארפט נישט קאָנען. איהר דארפט נאָר שטעהן מיט'ן פנים צו דער וואַנט, שעפּטשען

מיט די ליפען און ארויסלאזען אלע מאָל אַ זיפּץ, ווי איין עהר-
ליכער איד... קאָנט איהר זיפּצען?

דער איד. איך קאָן, פאר וואָס זאָל איך ניט קאָנען?
איך קאָן אייך זיפּצען אזוי, אז פון יעדען זיפּץ זאָלט איהר ביי
מיר פאלען אין חלשות...

מיטטער קוואַטשקע. צו שטארק דאָרף מען ניט.
[חייזר איהם ווי אזוי]. און רעדען וואָס ווינציגער. און דאָס, וואָס
איהר מוזט שוין זאָנען, זאָלט איהר זאָנען אויף לשון-קודש.

דער איד. ווי קומט צו מיר לשון-קודש? איך האָב
מיט מיינע פערד קיין לשון-קודש ניט גערעדט.

מיטטער קוואַטשקע. בהמה! זיי קאָנען לשון-
קודש גלייך מיט אייך! איהר דארפט נאָר בעלעבעטשען וואָס ניט
איז, פון סדר אָדער פון תהלים, בכדי זיי זאָלען מיינען, אז איהר
רעדט אויף לשון-קודש.

דער איד. אַללרייט — איך וועל אייך האַקען גאנצע
שטיקער פונ'ם דאוונען, נאָר איך האָב מורא, איך זאָל מיר ניט
צעלאַכען.

מיטטער קוואַטשקע. זאָל אייך גאָט היטען פון
אזא געדאַנק! איהר'ט אומגליקליך מאַכען אי זיך, אי מיר... שא!
זיי געהען... [דער איד שמעלט זיך אַוועק מיט'ן פנים צו דער וואנט. עס
קומט צו מיטער טשערקים, נאָר איהם די מיסעס טשערקים. ער האָט זיך
איבערגעטהאן אין אַ נייעם אַנצוג מיט'ן צילינדער אויפ'ן קאָפּ. זי האָט אַזוי
געטהאן אלע איהרע דיימאָנרס און דעם קאָפּ האָט זי איבערגעדעקט מיט אַ
ווייסען וואואל. ביידע זעהענדיג איהם האַפערדיג, רעליגיעז געשטימט, קוקען מיט
גרויס רעספעקט אויף דעם מאַדנעם אידען אין זיין מאַדנעם קאַסטיום].

מיטטער קוואַטשקע. [שטיק צום מיטשער]. דאָס איז
די מען?

מיטטער קוואַטשקע. [חויז]. איהר מענט רעדען
העכער. ערשמענס, איז ער טויפליך, און צווייטענס — ער, אז ער
דאווענט, קאָנט איהר שיסען מיט האַרמאטען, וועט ער אויך ניט
הערען.

מיטטער קוואַטשקע. איז דאָססאָ? לאַנג וועט
ער דאוונען?

מיטטער קוואַטשקע. ניין, נישט לאַנג. דאָס
הייסט, דאוונען דאווענט ער דריי שעה, און פיער שעה, און אַמאָל
זעכס שעה אויך, נאָר איצט וועט דאָס נעמען עטליכע מינוט,
וואָרום דאָס דאווענט ער פון פאַרענט. [אין דער מינוט לאָזט דער
איד אַרויס אַזא זיפּץ, אז ביידע טשערקיסעס מהוען זיך אַ וואַרף].

מיטטער קוואַטשקע. ליסען, מיטער מיטשער, איך
האָב אייך געוואָלט פרעגען עפּים אַ זאָר. [קווינקעלט זיך].

מיטטער קוואַטשקע. וואָס פאַר אַ זאָך האָט
איהר געוואָלט פרעגען, מיסעס? עפּים אַ דין, וואָס איז שייך צו
עולם-הבא?

מיטטער קוואַטשקע. יאָ. דאָס געהער זיך אָן מיט
עולם-הבא, און טאָקי מיט מיר אליין... אינ'ם חלק עולם-הבא,
וואָס מיינט מאַן האַנדעלט איין ביי אַם דעם אידען, האָב איך דאָך
אויך אַ טייל?...

מיטטער קוואַטשקע. חס וחלילה! אַ ווייב האָט
אַ חלק אין איהר מאַנ'ס עולם-הבא נאָר דעמאָלט, ווען ער האָט
דאָס פאַרדיענט דורך זיין לערנען, אָדער דאוונען, אָדער צדקה-
געבען... אין געטויפטער עולם-הבא האָט דאָס ווייב ביי'ם מאַן,
ווי דער מאַן ביי'ם ווייב, קיין שום חלק ניט.

מיטטער קוואַטשקע. אזוי גאָר? אַ שענער יושר!
[בייז].

מיטטער קוואַטשקע. מיסעס לעבען, אזוי אין
דער דין בפירוש אין מדרש פליאה, הלכות גומעראַבעקע, פרק
עולם-הבא — וואָס זאָל איך טהון?

מיטטער קוואַטשקע. [ווייז]. ניט זשע מיר איין עצה,
מיטער מיטשער, וואָס טהוט מען, איך זאָל אויך האָבען האַטש
אַ שטיקעל עולם-הבא?

מיטטער קוואַטשקע. [צו דער מיסעס]. אי דאָנט גאָר

וואס איז די מעדער וויט יו? וואס באדערסט דו? עס געהט אוועק די צייט פאר נאטינג!

מיסעס טשערקיס [בייז]. ביי דיר הייסט עס פאר נאטינג... אבי דו האסט זיך באוואהרענט מיט עולם-הבא, און פאר מיר איז געווער מאי! גארניט! ער וועט זיך זיצען דארטען, ווי א שררה, מיט אלע אללרייטניקעס און מיט אלע אללרייטניצעס אין גן-עדן, שפיעלען מיט די חצופות אין פאקער אדער אין פינאקעל, און איך וועל ברענגען ווי א ליכט אין גיהנם — וואס אהרט עס איהם, אשטייגער? [וויינט שיער].

מיסעס טשערקיס [מיט רחמנות]. איל טעל יו, מיסעס, קאנסט דאך קויפען פאר דיין געלט א פארט עולם-הבא, און טאקי ביי דעם דזשו. ער טהוט ביזנעס, לאז ער שוין טהון. מיסעס טשערקיס [מאכט א רחמנות-פנים]. איר ווייט ניט, אויב ער וועט פארקויפען נאך עולם-הבא... איך וועל איהם א פרעג טהון. [געהט צו צום אידעו, רעדט צו איהם הוי, ווי צו א טויבען]. האט קיין פאראיבעל ניט, רב אהרן ברב משה! די מיסעס בעט אייך, אפשר איז מעגליך, איהר זאלט איהר אפטרעטען פון אייער חלק עולם-הבא... ס'איז א יושר, אזוי ווי איהר מאן וועט האבען האלב פון אייער עולם-הבא, לאז זי האבען האמטש די האלב פון אייער האלב.

דער איד. ארון עולם אשר מלך ברטם... מיסעס טשערקיס. ער זאגט: דעמאלט פלייבט איהם איבער עולם-הבא אויפ'ן שפיץ מעסער. דער איד. נשמת כל חי תברך את... מיסעס טשערקיס. ער זאגט: סיידען מע וועט איהם באצאהלען פאר א פערטעל אזוי פיעל, ווי פאר א האלב. מיסעס טשערקיס. אבי איהר זאגט, ער ווייסט ניט, וואס געלט איז — און דינגט זיך, ווי פאר איין אפס... פאר א פערטעל מעג ער נעמען א פערטעל... דער איד. כל הנשמה תהלל יה...

מיסעס טשערקיס. ער זאגט: אז פאר א פערטעל איז די העלפט. עס מאכט אויס אזוי גרויס, ווי הונדערט דאלער.

מיסעס טשערקיס. פאר וואס איז פאר א פערטעל די העלפט — פארשטעה איך ניט.

דער איד. אשרי יושבי ביתך עוד... מיסעס טשערקיס. ער זאגט: אז האלב פון האלב איז אלע מאל א פערטעל.

מיסעס טשערקיס. זאגט איהם, אז צוליעב מיר מעג ער לאזען פיליגער, פאר א פופציגער.

דער איד. לא אמות כי אחיה ואספר... מיסעס טשערקיס. ער וויל ניט הערען, ניט זעהען.

מיסעס טשערקיס. דארף מען ניט. איכ'ל זיך באנעהן אזוי.

דער איד. הודו לה' כי טוב... מיסעס טשערקיס. ער זאגט: טוב — דאס הייסט, לאז שוין זיין ווי איהר זאגט.

מיסעס טשערקיס. וויבאלד אזוי, לאז זיין פערציג דאלער.

דער איד. בי לעולם חסדו... מיסעס טשערקיס. ער זאגט: ס'איז צוליעב אייד. אצינד קאנען מיר צוטרעטען צו דער צערעמאניע. [טהוט א וואונק צו די עדות. זיי געהען צו].

ערשטער עדות. אונז האט מען באשטעלט, מיר זאלען זיין עדות ביי מיסטער טשערקיס, און מע האט אונז צו געזאגט צו דריי דאלער אויף א קאפ. איצט, וויבאלד אז די מיסעס וועט אויך דארפען עדות, ווילען מיר צוויי מאל אזוי פיעל. צווייטער עדות. אדער האמטש צו פינף דאלער אויף א קאפ.

מיסער טשערקיס. אזוי נאך? הפקר פעטרישקע?
מיסער טשערקיס. א סטרייק? קענען א סטרייק
האבען מיר סקעבס!

מיסער טשערקיס. [זאגט עפס צו ביידע עדות
אויפ'ן אויגער]. אללרייט! אצינד קאנען מיר צוטרעטען צו דער
מכירה. מיסער טשערקיס! זייט זשע מוחל, קומט אהער, איהר
דארפט שטעהן אט דא, אין דער רעכטער האנט. [מיסער טשערקיס
שטעלט זיך אוועק רעכטס]. און איהר, מיסער, זייט זיך מטרות אהער,
אין דער לינקער האנט. [מיסער טשערקיס שטעלט זיך לינקס. — צום אידעו].
רב אהרן ברב משה! זייט זשע מוחל אהער צו מיר! [דער איד
נעהט צו, זיפט]. איצט, מיינע ליעבע אידעו, דארף איר אייד זאגען
א פאך ערנסטע ווערטער, וואס איהר האט צו טהון, טאקי איהר
ביידע. איהר זאלט קלערען פונ'ם יוסדהמות, פונ'ם לעצטען טאג,
וואס וועט אמאל קומען, דעמאלט ווען די נשמה וועט זיך אפטיילען
פון אייער גוף און וועט דארפן נעהן אין ג'עדן אריין צו געניסען
פון דעם עולםהבא, וואס עס טרעט אייד אפ מיט זיין גוטען ווילען
מורנו רב אהרן ברב משה. פון קיין זאך אין דער וועלט טארט
איהר אצינד נישט קלערען, ניט גוט, ניט שלעכט, נאך פון עולם
הבא. דאס איז איינס. דאס צווייטע — זייט אזוי גוט און ניט
די רעכטע האנט צו אט דעם אידען רב אהרן ברב משה און זאגט
מיר, אויב איהר נעמט איבער מיט אייער גוטען ווילען דעם חלק
עולםהבא, וואס ער טרעט אייד אפ במתנה? זאגט „יא“.

מיסער טשערקיס. יעס.
מיסער טשערקיס. נישט „יעס“, נאך „יא“.
מיסער טשערקיס. יא.
מיסער טשערקיס. צי נעהט אייד ניט איבער
א שלעכטער געדאנק און צי האט איהר ניט חרטה, וואס איהר
קויפט עולםהבא? זאגט „ניין“.

מיסער טשערקיס. נאסער!
מיסער טשערקיס. ניט „נאסער“, נאך „ניין“!

מיסער טשערקיס. ניין.
מיסער טשערקיס. איצט זאגט מיר, ווי אזוי
רופט מען אייד אויף אידיש?
מיסער טשערקיס. דזשאזעף.
מיסער טשערקיס. און אייער טאטען?
מיסער טשערקיס. אברהמעל.
מיסער טשערקיס. יוסף בן אברהם. און אייד,
מיסער?

מיסער טשערקיס. איך — פלאסי, נאך אויף אידיש
לאהדוואסי, און מיינ מאמע נחמה'סאסי.
מיסער טשערקיס. אללרייט! עדות, קומט
אהער! איהר זענט עדות, אז מורנו רב אהרן ברב משה טרעט אפ
מיט זיין גוטען ווילען במתנה פאר רב יוסף ברב אברהם האלב פון
זיין חלק עולםהבא, און צו האשה מרת לאהדוואסי בת נחמה
סאסי די האלב פון זיין האלב עולםהבא מיט אלע זכיות און
פריווילעגיעס, וואס ער קאן האבען אויף יענער וועלט איבער
הונדערט און צוואנציג יאָהר. אויך זענט איהר עדות, אז פאר דער
מתנה באקומט מורנו רב אהרן ברב משה פון רב יוסף ברב אברהם
א מתנה צוויי הונדערט דאלער, און פון האשה מרת לאהדוואסי
בת נחמה'סאסי א חוץ א מתנה פערציג דאלער. האט איהר
געהערט? זאגט „יא“.

ביידע עדות. מיר זענען ניט טויב.
מיסער טשערקיס. איך פרעג אייד ניט, צי
איהר זענט טויב; איהר זאגט מיר: „יא“.

ביידע עדות. יא.
מיסער טשערקיס. האט איהר פארשטאנען,
וואס דא איז פארגעקומען? זאגט „יא“.

ביידע עדות. שור!
מיסער טשערקיס. זאגט ניט „שור“, זאגט
„יא“!

ביידע עדות. יא.

מיסטער קוואטשקע. האט דא, חלילה, איינער דעם אנדערען גענויט, געקרויודעט, אדער אפגענארט? זאגט „ניין“.

ביידע עדות. ס'איז ניט אונזערע ביזנעס.

מיסטער קוואטשקע [ארויס פון די כלים]. אט נוישע קעפ! זאגט „ניין“!

ביידע עדות. ניין.

מיסטער קוואטשקע. דאנקען נאט! [צום אידעו]. זאגט מיר דריי מאל אין איין אָטעם: מכשפה לא תחיה! תחיה מכשפה לא! לא מכשפה תחיה! [דער איד זאגט איהם נאך דריי מאל. מיסטער טשערקיס שוויצט, הויבט דעם צילינדער, ווישט דעם שווייט. די מיסעס טשערקיס איז אויך רויט און פארשוויצט]. מיסטער טשערקיס, מזל טוב! מיסעס טשערקיס, מזל טוב אייך! נאָט זאָל אייך העלפען, איהר זאָלט זיך עלטערען ביז הונדערט מיט צוואנציג יאָהר! נאָר איך דארף אייך זאָגען, איהר האָט געהאנדעלט אַ מציאה. איין אנדערען וואָלט דאָס געקאָסט פינף הונדערט דאָלער — און אפשר טאקי אלע טויזענט, זאָל מיין נאָמען ניט הייסען קוואטשקע!

מיסטער טשערקיס. וועלל! [אזעק די פרומע מינע, טהוטאויס דעם צילינדער]. איצט וועלען מיר געהן נעמען אַ רעפרעש מען. נאָר ביזנעס בעפאָר פלעזשור. דאָ האָט איהר אייער געלט. [נעמט אַרויס צוויי הונדערט דאָלער און זעקס דאָלער פאר די עדות און ניט איבער צו מיסטער קוואטשקע. — צו דער מיסעס טשערקיס]. מיסעס! אַרויס מיט קעש! [די מיסעס בויגט זיך אָן, פארקאממעט אלע קליידלעך און שלעפט אַרויס פון זאָק פערציג דאָלער, ניט איבער צו מיסטער קוואטשקע]. וועלל! איך געה טשענזשען מיין סוט, ביקאָז איך פיהל הייס. און דו, מיסעס, וועסט זיין אזוי גוט און וועסט אונז טריטען מיט אַ גלעזעל מאַקסי אָדער עפעל-סיידער, אָדער איין אנדער דרינק. [געהט אַפ. נאָך איהם געהט אַפ אויך די מיסעס טשערקיס].

מיסטער קוואטשקע [אפגעווארט אַ האלבע מינוט נאָך זייער אוועקגעהן, געהט ער צו צום אידעו]. נו, אַצינד, יאָקעל בן פלעקעל, לאָמיר זיך טיילען! [טיילט]. אייך הונדערט, מיר הונדערט, אייך צוואנציג, מיר צוואנציג. און דאָס זענען צוויי מאל דריי דאָלער פאר די עדות.

ערשטער עדות. צו דריי? אָבער נאָר לא!

צווייטער עדות. צו פינף דאָלער, פעטער!

מיסטער קוואטשקע. נאָך צו דאָלער — איין עס!

ערשטער עדות. ניין, ס'וועט נישט געהן!

צווייטער עדות. קיין נדבות ווילען מיר ניט. ניט אונז וואָס אונז קומט.

דער איד. אייך קומט? פאר וואָס? איהר זינט שוין?

ערשטער עדות. אזוי? איהר האָט שוין באַקומען לשון?

צווייטער עדות. ביז אהער האָט איהר גערעדט נאָר אויף לאָקשען-קוילעטש.

דער איד. שקצים! עזות-פנימ'ער! גענגסטערס!

ערשטער עדות. אַ גענגסטער זענט איהר אַליין!

צווייטער עדות. אַ גענגסטער מיט אַ מאַסקע, אַ רוח אין דיין פרעמדער באָרד אַריין!

דער איד. אַז ס'איז יאָ אזוי, טאָ נאָ זשע דיר! [שמעט אַפ דעם עדות אַ פאטש].

צווייטער עדות [חאפט דעם אידעו פאר דער באַרד]. פאטשען וועסט דו זיך, דו שאַרלאַמאַן, דו עולם-הבא-פערלער?... [ציהט איהם צו זיך. דעם אידענ'ס באַרד איז ביי'ם צווייטען עדות אין די הענט. אין דעם עפענט זיך די מיר און עס באַווייזען זיך מיסטער טשערקיס אין איין אנדער קאסטיום און מיסעס טשערקיס מיט אַ טאַץ. אויף דער טאַץ — אַ פאר פלעשלעך מיט געטראַנקען און אַ פאר שעלכעלעך מיט פאַרבייסען.

דערזעהען איינעם פון די ערות מיט א בארד אין די הענט און דעם אידען
און א בארד, האבען זיי אלץ פארשטאנען. נאר פאר נרוים וואונדער זענען
זיי געבליבען שמעהן אויף דער מיר, ווי צונעשמיערט, קוקענדיג איינס אויף
דאס אנדערע. א מינוט האלטן די שטומע סצענע, וואו אלע זענען פאר-
גלייזערט, יעדער אין זיין פאזע. דער פארהאנג פאלט].